СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 17. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 22-го січня 1947. No. 17. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, January 22, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАКИДАЮТЬ СУДДІ СТОРОННИЧІСТЬ У ВИРІШУВАННІ ПЛАТНІ „ВІД БРАМИ"

Сенатор Джеймс О. Істленд, член правничої комісії, висловив погляд, що суддю Френка Пикарда треба поставити в конституційний „стан обвинувачення" за його сторонничість при видаванні рішення в справі платні „від брами". Вчасі переслухання свідків у підкомісії сенату свідок Теодор Айземан, адвокат підприємства Крайзлер Корпорейшен зізнав, що суддя Пикард при полагоджуванні спору за платню від брами між цею корпорацією і робітничою юнією, уживав методи застрашування супроти Крайзлера і заявив, що є „суддею за робітничу справу". Спір ішов за $250,000, виплати яких домагалася юнія титулом недоплаченої платні „від брами". Після судової розмови в місяці жовтні 1946, Пикард двічи зніс рішення судейської лави і домагався нового рішення, коли ця лава прийшла до висновку, що юнія не має правної підстави до такого домагання. Пикард був суддею в звісному процесі юнії гончарів у Мавнт Клеменс, стейті Мишиген, коли то він рішив, що робітникам належиться заплата від часу, коли вступлять у ворота підприємства. На підставі його присуду Найвищий Суд Злучених Держав опер своє рішення, що платня „від брами" є законна.

Суддя Пикард, який перебуває тепер у Ню Йорку, заявив, що він при вирішуванні спорів не є ані проти робітників, ані проти підприємців, а руководиться справедливістю.

СЕНАТОР ТАФТ ЗА ПРОДОВЖЕННЯ КОНТРОЛІ КОМІРНОГО.

Сенатор Роберт А. Тафт у промові на конференції посадників американських міст у Вашингтоні виявив переконання, що контролю комірного треба продовжити поза 30 червня, як це зарядив президент на підставі своїх воєнних повновластей. Тафт домагався теж негайної будови домів з дешевими мешканнями для незасібних родин. — У конференції беруть участь посадники міст, яких населення перевищає 25,000 мешканців. Є між ін. посадник міста Винипегу, в Канаді, делегація Міста Мексика, а навіть один посадник з Франції.

НЮ ЙОРК СЕНТРАЛ ВІДПРАВИЛА 7,000 РОБІТНИКІВ.

У змаганні до ощадности управа залізниці Ню Йорк Сентрал відложила 7,000 робітників, які працювали при утриманні шляхів. Підкриємство оправдує цей крок тим, що лінія тепер переходить економічну крізу і потерпіла великі втрати минулого року. Інші залізниці не проголосили ще своїх плянів ощадности на біжучий рік.

ПОМЕР ВОЛСТЕД, АВТОР ПРОГИБІЦІЙНОГО ЗАКОНА.

У Ґранит Фолс, в стейті Минесота, помер Ендрю Дж. Волстед у віці 87 літ. Він як конгресмен вславився тим, що став автором законопроєкту про заведення прогибіції в Злучених Державах в 1919 р. Він походив з емігрантів норвежців, відзначався спокійною вдачею і завзяттям у переводженні своїх намірів. Хоч як він побивався за заведення прогибіції, то ще за свого життя діждався знесення свого закону в 1933 році.

ПРОТИВНИК ГІТЛЕРА В АМЕРИЦІ.

Німецький лютеранський пастор д-р Мартин Німелер, якого Гітлер тримав довгий час у концентраційному таборі за його опозицію проти гітлерівської політики, перебуває у Злучених Державах, вияснюючи свою ролю і причини своєї опозиції до націзму. Німелер твердить, що німці не є антисемітами після того, як вони побачили, до чого може призвести проти-расова політика. Він теж твердить, що націзм, як філософія, не запустив глибокого коріння між німецьким народом.

До університету в Принстон прибув як гість з нагоди 200-літнього ювилею цеї установи наступник престола Савді Арабії, князь Емір Савд. Після товариського приняття він оглядав збірку старинних арабських рукописів в університеті.

ЗАКИДАЮТЬ РУЗВЕЛТОВІ ПРИПІЗНЕННЯ ВОЄННОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Ще в р. 1939 виготовила Рада Воєнних Засобів під проводом ген. Роберта Е. Вуда плян промислової мобілізації, одначе тодішній президент Рузвелт затаїв цей плян, як це виявив генерал у розмові в Шікаґу з кореспондентами. Внаслідок затаєння припізнилася промислова мобілізація на 18 місяців, твердить Вуд, а це продовжило війну з Японією після нападу на Перл Гарбор. Тепер звіт ген. Вуда вікрила сенатська комісія для прослідження воєнної діяльности і хоче її використати проти членів Нового Розподілу, які мали владу за ввесь час війни. Цю комісію хоче тепер знести президент Труман і передати її працю сенатській комісії для контролі видатків екзекутиви.

1919 — 22-го СІЧНЯ — 1947

КИЇВ — СТОЛИЦЯ СОБОРНОЇ УКРАЇНИ.—З усіх великих подій, які доводилось переживати золотоверхому Києву, чи не найбільшою буде ця, що її переживала вся Україна в дні 22. січня 1919 року, коли то проголошено на Софійській Площі, в Києві, злуку Східньої і Західньої України в одну соборну Українську Народню Республіку.

Американська виправа побудовує табор на антарктиді

Виправа до околиці південного бігуна, на чолі якої стоїть адмірал Ричард Е. Бирд, переплила ледовате море Роса і добилася уже до табору Малої Америки, побудованого ще вчасі першої виправи Бирда в рр. 1928-29. З того часу осталися ще підземні будівлі з харчовими припасами і радіова стація Адолфа С. Окса. Стовпи радіостації повалені і треба їх поставити наново. Тепер табор доповнюється новими надбудовами з шатер.

КОМУНІСТИ ПЕРЕМАГАЮТЬ ПРИ ВИБОРАХ У БРАЗИЛІЇ.

При обчисленні голосів з виборів, які відбулися в Бразилії в неділю, 19. січня, виявляється, що комуністи перемагають в кількох стейтах. Вибирали там губернаторів, сенаторів і членів леґіслативи в 20 стейтах. Партія комуністична підтримувала так званий Національно-Демократичний Союз, а поборювала Соціяльно-Демократичну Партію, яка тепер має свого президента Еврика Ґаспара Дутру. Дутра видав перед виборами зазив до населення з осторогою перед комуністичними затіями, одначе зазив не мав впливу. Обчеслення ще не закінчене.

ВЗИВАЮТЬ ПОСИЛАТИ ТОВАРІ ДО ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ.

На місце „воєнного братерства народів повинен прийти товарообмін з краями Південної Америки" заявив на зібранні Ради для Міжамериканської Співпраці в Гартфорді Арнолд Чуді, містопредсідник організації. У нарадах взяли участь 300 представників бизнесу, редакцій і виховників. Мав промовляти між ін. Спруйл Браден, асистент секретаря стейту з Вашингтону, але не міг приїхати тому, що приходить новий секретар ген. Маршал. Ціллю зібрання було припильнувати, щоб краї Південної Америки дістали все, що їм потрібне, з Північної Америки і щоб не потребували шукати помочі деінакше.

Польські „вибори", їх вислід і відгомін

Варшава, 21. січня. — Сьогодні рано польський уряд повідомив по радіо, що піддержуваний ним комуністичний блок „здобув" у недільних виборах 87% всіх голосів. У висліді урядова комуністична партія матиме в новому польському соймі 398 голосів на всіх 444, поминаючи ще деякі малі групи, що теж піддержують уряд та яким признано кілька місць в парляменті. Опозиційна партія Міколайчика матиме тільки 24 послів. Вислід польських „виборів" настільки можна б вважати „несподіванкою" для зовнішонго світа, що в ньому комуністи не здобули традиційних 99 процентів голосів. З усіх кінців Польщі повідомляють про терор, насильства і тим подібні комуністичні „демократичні" методи під час і перед виборами. Британський і американський амбасадори у Варшаві одержали меморіяли Міколайчика про неправильність виборів та відбули спільну конференцію на цю тему. Висліду конференції не подається, але в політичних колах вважають, що Англія і Америка, які вже протестували проти передвиборчих метод варшавського уряду, можуть відкликати своїх дипломатичних представників. Ню Йорк Таймс з 21-го січня в редакційній статті твердить, що польські вибори не були ані вільні, ані нічого іншого, тільки облуда і насильство, ще більше, як в Балканських країнах. Часопис твердить, що ці вибори були дальшим маневром Москви, щоб встановити свій кордон на Одрі і тим самим забезпечити собі панування над Европою. Комуністична партія — пише Ню Йорк Таймс — не є політичною а тільки конспіраційною партією, яка використовує демократичні методи на знищення демократії. Недільні вибори в Польщі, по думці чазети, заперечили Потсдамський договір і західні Союзники витягнуть з того відповідні консеквенції.

ПОЛЬСЬКІ ВИБОРИ Й УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ.

Під час недільних виборів в Польщі — за дотеперішніми обчисленнями — було вбитих 30 осіб. У звязку з цим подано теж дві відомості зі згадкою про українських націоналістів: В першому повідомленні сказано, що українські революціонери убили дві особи в м. Ліско, а в другому говориться про смерть 14 українських націоналістів, які полягли в зударі з польською армією в південно-східній Польщі.

НАРАДИ В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ ВІДЛОЖЕНО ДО 4-го ЛЮТОГО.

Рада Безпеки О.Д. на своєму засіданні дня 20-го січня прийняла більшістю 9 проти двох голосів американську пропозицію і сідложила дальші наради в справі міжнародньої контролі атомової енергії та загального світового роззброєння до дня 4-го лютого. В дальшому Рада рішила прийняти та розглянути зажалення британського уряду проти Альбанії за підкладання мін в проливі Корфу від яких були важко пошкоджені два британські кораблі. Проти американської пропозиції про відложення нарад в справі роззброєння голосували тільки советський і польський представники. Американський представник мотивував свою пропозицію конечністю дати новому секретарові стейту ген. Маршалові час і можність познайомитись з цею справою.

КРІЗА ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ

Рим, 20. січня. Три дні після свого повороту зі Злучених Держав італійський премієр Альчіде де Ґаспері зголосив тимчасовому президентові республіки Енріко де Ніколя резиґнацію цілого свого уряду. Президент прийняв резиґнацію, але прохав премієра, що був рівночасно міністром внутрішніх справ, провадити дальше італійські справи аж доки буде створений новий уряд. Кріза італійського уряду є безпосереднім наслідком розколу в італійській соціялістичній партії та відставкою її провідника Пієтро Ненні, що був заступником премієра і міністром закордонних справ. Сподіються, що новий уряд буде створений на базі коаліції центральних партій, з виключенням від нього екстремістів, лівих і правих. Це було теж метою християнсько-демократичної партії, членом якої є премієр де Ґаспері.

ПЕРЕД СТВОРЕННЯМ НОВОГО УРЯДУ ФРАНЦІЇ.

Новоіменований французький премієр Поль Рамадіє закінчив свої переговори з представниками поодиноких партій і мав дня 21-го січня виступити з пропозицією нового уряду перед Національною Асамблеєю. Комуністи домагаються створення нового міністерства національної оборони, на чолі якого мав би стати комуніст. Міністром закордонних справ буде, правдоподібно, бувший премієр Бідо, якого піддержували б теж комуністи, бо вважають, що його політика більше схиляється до Москви, чим політика Блюма з його виразним тяготінням до західних демократій. Єдиним кандидатом на президента Національної Асамблеї залишається Едуард Геріот, провідник радикальних соціялістів. Справа франфранцузького уряду і його політики буде вирішена в найблищих днях.

ЗМІНА АМЕРИКАНСЬКОГО ПЛАНУ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛОДОНІ.

Заступники закордонних міністрів Чотирьох Потуг продовжують в Лондоні свої наради в справі підготовки мирових договорів з Німеччиною і Австрією. Советський представник не вносить жодних пропозицій, тільки висловлює советський погляд на пропозиції інших. Це заставило американську делеґацію не вносити проєкту договору з Австрією в цілости, а тільки ставляти пропозиції пункт за пунктом. В дальших нарадах будуть вислухані представники поодиноких малих країн, що зголосили свої притенсії до бувшого Третього Райху.

„ВАЖЛИВІ НАРАДИ" ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ НА ВИГНАННІ.

Париж, 20. січня. Премієр еспанського республиканського уряду на вигнанні Хозе Хіраль скликав на 21. січня „важливі наради" свого уряду. Предметом нарад мали б бути домагання соціялістів щодо зміни в структурі й особах цего уряду.

БРИТАНСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ПЕРЕД НОВИМИ ЗАВДАННЯМИ.

Дня 21-го січня британський парламент відновив свої наради над важливими проблемами, що вирішать новий соціяльний лад країни. На програмі нарад, які триватимуть найблищого пів року, є: законопроєкти про націоналізацію електричної індустрії, міського і сільського планування, реорганізації сільського господарства, націоналізації транспорту та інші.

ДАНСЬКО-БРИТАНСЬКІ ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ.

Після двох місяців перерви в Лондоні відновлено знова дансько-британські торговельні переговори, метою яких є договір про ціни данського експорту головно беконів і масла.

АНГЛІЯ МОЖЕ ЗАДЕРЖАТИ ПОЛЬСЬКЕ ЗОЛОТО.

Лондонські дипломатичні кола заявляють, що Велика Британія правдоподібно відмовить звороту польського золота (вартости $16,000,000) будьякому польському урядові, створеному на базі останніх виборів.

НОВА КОНСТИТУЦІЯ ДЛЯ МАЛЬТИ.

Лондон, 20 січня. Британський уряд погодився признати середземноморському острбвові Мальті нову контитуцію, яка запевнить йому широку автономію.

ЗАТОПЛЕННЯ ГРЕЦЬКОГО ПАРОПЛАВА НАСЛІДКОМ САБОТАЖУ.

Атени, 20. січня. У звязку зі затопленням 1,800 тонового грецького пароплава Гімара, з яким пішли на дно моря в жахливій паніці теж 392 подорожних, наспіли нові відомості. Виходить, що на одному острові знали 12 годин наперед, що пароплав затоне. Грецький премієр висловив думку, що пароплав затопився не внаслідок міни, як повідомлялося початково, тільки від вибуху часової бомби, підложеної саботажниками на самому пароплаві. Між врятованими є теж капітан пароплава, натомість згинули майже всі жінки і діти.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сиτі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРИЮМФ СОБОРНОЇ, САМОСТІЙНОЇ Й ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНИ

Святкуємо День 22 Січня 1919.

В Україні під Советами не вільно навіть словом за цей день згадати, бо там взагалі не можна згадувати за все це, що нагадує боротьбу українського народу за соборну і справді вільну, справді незалежну і справді демократичну Україну; таку, в якій господар цеї землі мав би справді господарити, а не слухати ворога-наїздника і йому служити, як є тепер.

В престольнім городі України, в Києві, не можна нині в Софійськім Соборі згадати навіть Богослужбою цю епохальну подію, що скоїлась на Софійській Площі 22 січня 1919 року. Це заборонене чужою, варварською владою, яка наказує такі події в Україні збувати мовчанкою, або відпекуватись їх як найбільших злочинів і проклинати її творців, а разом з ними і тих, що далі жертвують своїм життям чи працюють в тому напрямі, щоб здійснились ідеали українського народу, так тісно звязані зі Святом Злуки з 22 січня 1919 року.

Нині нема місця в Україні для українських національних маніфестацій, які славлять українських борців, що боролись за незалежність рідної землі. Окупантська, крівава влада дозволяє тільки на те, щоби в Україні бити поклони перед Кремлем-Москвою, дякувати за неволю і славити Сталіна. Такі тільки бувають тепер в Україні „народні" маніфестації, вчасі яких ще треба обовязково неславити „мазепинців", „самостійників", „жовтоблакитників" і українських „націоналістів", називаючи їх на приказ кремльської влади „зрадниками" українського народу і України.

Коли таке лихо в Україні, то й не диво, що святкувати Свято Злуки явно й славно можна нині тільки поза Україною і тільки тими, що мали щастя втекти з сталінського пекла, чи яких судьба загнала в чужі краї вже давніше. У таких обставинах згадуємо цю велику подію і ми, американські українці, болючи над недолею українського народу. Особливо гризе нас, що навіть на вільній землі Вашингтона маємо між нами таких, яких діяльність можна зарахувати до діянь тих, про яких поет згадує такими словами:

Твої сини незрячі, темні,
Тебе, мій краю, продали,
І на Голгофті розпяли,
Раби, недолюдки нікчемні.

Такі раби є між нами; мало їх, але є. До Америки прибувають теж і з України недолюдки, що представляють себе тут „представниками" і „речниками" українського „возєднаного" народу, хоч на ділі є представниками ката України і речниками тоталітарного, варварського ладу, противного тим демократичним ідеалам, що ввійшли в конституції держав Східньої й Західньої України, обєднаних Актом з 22 січня 1919 року в одну державну спільноту. Святкуючи Свято Злуки в Америці відмежовуймо себе і наші ідеали від рабів української породи, що вдираються у наше організаційне життя і його розбивають, та ще помагають таким недолюдкам як різні Мануїльські й навіть тут матір катувати, себто навіть тут ширити неправду про український нарід під Советами, представляючи його вільним і щасливим. Голосім далі твердо й непохитно, що найвищим ідеалом українського народу був, є і буде тільки Акт Злуки з 22 січня 1919 року, що є за Україну: соборну, самостійну і демократичну.

Самостійність і Соборність

В 29-ТУ І 28-МУ РІЧНИЦЮ ЇХ ПРОГОЛОШЕННЯ

Двадцятьдевять років тому, 22-го січня 1918-го року в столиці України, Києві, Українська Центральна Рада проголосила свій IV. Універсал:

„Народе України: Твоєю силою, волею і словом утворилася на Українській Землі свобідна Українська Народня Республика. Здійснилася давня мрія Твоїх батьків, борців за волю і право робучого люду: Та в трудну годину народилася воля України. Чотири роки жорстокої війни обезсилили наш край і нарід. Петроградський уряд народніх комісарів виповів війну Україні. Ми, Українська Центральна Рада, робила всякі заходи, щоби не допустити до братовбивчої війни двох сусідніх народів, але петроградський уряд не пішов нам назустріч і веде дальшу криваву боротьбу з нашим народом і Республикою... Крім цього петроградський уряд проволікає заключення миру й закликає до нової війни, називаючи її „святою". А щоби ні російський ні ніякий інший уряд не ставив Україні перешкод в установленні того бажаного миру, для того, щоби повести свій край до ладу, творчої праці, закріплення революції і нашої волі, ми, Українська Центральна Рада, оповіщуємо всім громадянам України: **Від нині Українська Народня Республика стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу.** З усіми сусідніми державами, а саме Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною й іншими ми бажаємо жити в згоді й приязні, але жадна з них не може вмішуватися в життя самостійної Української Республики".

Логічним наслідком цеї переломової події в історії України, був акт з того самого дня один рік пізніше, з 22-го січня 1919-го року. Того ж дня, в 12-ій годині вполудне, на Софійській площі в Києві, при величезному здвизі народу та при участі представників усіх українських земель і закордонних дипломатичних представництв, проголошено Соборність українськех земель. Святочний Універсал Директорії Української Народньої Республики кінчався словами: **„Од нині во єдино зливаються століттями одірвані одна від одної частини Єдиної України — Західно-українська Народня Республика, (Галичина, Буковина і Угорська Русь) й Наддніпрянська Україна. Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які вмірали кращі сини України. Од нині є Єдина Незалежна Українська Народня Республика"...**

Слова цих двох історичних Універсалів говорять самі за себе. Це бо були безсумнівні сила, воля і голос цілого українського народу всіх українських земель. Вони теж стали українським національно-політичним „вірою", потвердженим і скріпленим річками крови та міліонами трупів.

Багато води уплило в Дніпрі від часу, коли проголошено в Києві ці помятні слова. Багато води, а з нею і крови, пролитої за виявлені цими словами, але не здійснені ще ділами ідеали.

Рік-річно обходимо свято Самостійности і Соборности. Рік-річно повторяємо слова Універсалів їх проголошення і за кожним разом відчуваємо те саме хвилювання, за кожним разом тою самою гордістю наливаються наші серця, кріпшає віра, яснiє ум, зміцнюються мязні.

На ці дві великі річниці сьогодні вже глядимо з перспективи історії найбагатшої в переломові події. Але сьогодні, після 29 років, прочитайте щераз слова Універсалу, що їх вже знаєте на память. Прочитайте уважно, не пропускаючи „ніже титла, ніже тої коми" і крізь них, наче через історичний далековид побачите український народ на самому переді в боротьбі за мир, за прогрес, за демократію, за свободу. Власне Четвертим Універсалом український народ проголосив війну війні, протиставлячи свободу тиранії, толеранцію нетерпимості, демократію диктатурі. Прочитайте і проаналізуйте короткі слова Четвертого Універсалу і порівняйте його з усіми деклараціями і чартерами від тоді по сьогоднішний день і переконаєтеся, що світ мусів втратити міліони людей, пережити ще одну найжахливішу війну, вкритись руїнами міст і могилами вбитих, щоб прийти до тої мудрости, яку тридцять років тому проголосив український народ: війна війні. Мир може забезпечити тільки справедливість, але для всіх, тільки свобода, але для всіх, тільки рівноправність, але для всіх.

Ми не маємо потреби розводитись над міркуваннями, „що би було, як би було", як би слова Універсалів про Самостійність і Соборність України були стали і залишились здійснені. Але як довго вони не будуть здійснені, так довго не буде справжнього мира. Бо тільки суверенна українська держава і тільки вільний український нарід, своєю силою і миролюбністю і свободолюбністю зможуть вкоротити російський імперіялізм і тиранію всіх красок.

Доля призначила Україні і її народові величне і трагічне завдання: своїм власним коштом, своїми трудами, боротьбою і жертвами, своїм терпінням дбати про спасіння світа. Україна — як це влучно представив один з революційних українських поетів — це Христос народів; вона дає розпинати себе за спасіння людства. Український народ, наче той стійковий, що безперервно в холоді і голоді, серед трудів і постійної боротьби стоїть на сторожі, щоб інші могли спокійно жити й заживати. Це було від перших початків української історії аж до сьогодні. Тоді, як західно-европейські країни творили сьогоднішну культуру і цивілізацію, український народ кривавився в запеклій боротьбі проти азійських орд. Як в західних країнах виростали святині, школи, музеї, театри, в Україні виростали могили. Памяткам середньовічної культури на Заході Европи, український народ протиставляє кургани, начинені благородним козацьким трупом. Але без козацьких могил, не було б і західно-европейських святинь культури. Проте, навіть в цих обставинах український народ теж і під культурним оглядом не залишився позаду. Він творить на те, щоб варварська ворожа рука мала що нищити, він живе, щоб вмірати за життя інших.

Це саме було й після проголошення памятних Універсалів, річницю яких згадуємо. Як світ двигався з руїн першої світової війни, загоював рани, дужав та творив нові вартості, Україна спливала кровю в боротьбі з новим червоним Джінгісханом. Що було б сталося зі світом, не будь Української Центральної Ради, якби не було Української Армії, що перша прийняла удари червонних руїнників виступаючи, власне, війною проти війни? Щоб могла жити і творити Европа, Україна гинула під Крутами, під Базаром, гинула з голоду та в тюремних підвалах ГПУ-НКВД.

А як на екрані історії виринула нова гітлерівська смертельна загроза, то український народ в Підкарпатській Україні знова був перший, щоб проголосити війну проти цеї нової війни. Український народ цю війну теж найбільшими своїми жертвами, бо руїнами своїх міст і кровю своїх синів вирішив на спасіння людства.

Сьогодні повторюється історія з після першої світової війни та зперед всіх часів. Народи думають про свою відбудову, про творення нових вартостей, а український народ дальше стоїть скривавлений на сторожі та найбільшими жертвами продовжує боротьбу за життя інших. Перегляньте міркування на політичні теми за минулий рік і завжди зустрінете те саме твердження: Кремль послаблений внутрішньо та занепокоєний постійним зростом націоналізму в Україні йде на міжнародні уступки, шукає мира зі західними великодержавами. Що ці уступки і цей мир окуплені новими річками української крови й новими могилами, начиненими благородним українським трупом — яке кому діло до того. Україна — Христос народів! її призначенням є переходити постійну Голгофту за спасіння інших.

Ми пишаємось, що в наших жилах пливе українська кров. Не тому, що український народ мученик за інших, але тому, що він борець за життя, за свободу, за прогрес і за мир для всіх.

Згадуючи дві великі Річниці — проголошення Самостійности і Соборности України — український народ з довірям і певністю дивиться в майбутнє. Що з того, що Україна сьогодні в неволі, що з того, що сьогодні й дальше доводиться терпіти, кривавитись, приносити жертви, як є свідомість, що це не піде намарно, що ці жертви приноситься в імя найвищих людських ідеалів: свободи, мира і поступу. Бо хоча український народ сьогодні, нече розбитки з корабля, змагається з хвилями історії на бурхливому океані життя, то він нерозгублений, він невтрачає надії, бо він знає, що пливе до берега. І хоча доведеться ще неодну филю перемогти, напружуючи до крайности ум і мязні, хоча багато одиниць можуть ще впасти жертвою океану, проте народ вкінці таки допливе до берега. В цих його змаганнях йому просвічує далековидне сяево такої непогасаючої ліхтарні на морю історії, як акти 22-го січня 1918 і 1919 років.

Далеко важливішим від формально - державної самостійности і соборности є самостійність і соборність в душах і умах українців. Вона бо є теж передумовою цеї першої. На підставі історичних фактів за минулих три десятки років можна з цілою певністю твердити, що власне ця духова самостійність і соборність в українському народі здійснена. І це найважливіше. Що хвилева неволя, що особисті та партійні чи групові непорозуміння, як є свідомісць, що весь народ змагає до одної і тої самої мети, хоча і різними шляхами.

Згадуючи 28-му згл. 29-ту річницю проголошення Самостійности і Соборности України український нарід, хоча й стоючи знова на Голгофті, має всі причини і підстави сказати:

Краю рідний: радій, не журнся!
Ти ж у наші серця подивися:
Там повно сил і віри незломної...

За обєднання світу на релігійних підставах

„Світ так уже роздертий нетерпимістю, упередженням і різного роду противенствами, що треба назвати жалю гідним явищем, коли хтось хоче цей гіркий стан загострювати тут, у Злучених Державах" — пише в середу 15. січня Сомнер Велес у своїй синдикованій статті про місію Мирона Тейлора, висланого до Ватикану президентом Френклином Д. Рузвелтом. Тому, що Велес був тоді підсекретарем стейту, і знав, чому Рузвелт вислав Тейлора, він дає авторитетне вияснення цеї місії в таких словах: „Жаден неупереджений американський громадянин, безогляду на це, якої б він не був релігії, не може заперечити, що Ватикан становить одну з наймогутніших моральних сил у теперішньому світі, а папа Пій XII. був визначним провідником у боротьбі проти жорстокости й агресії, а за засвоєння таких засад у відносинах між державами, які зробили б тривалий мир можливим".

Голос Велеса не єдиний у цій справі. Про це, що релігія, а з цим і її речники є моральною потугою у заведенні миру, написано цілі томи. Тут іде про ствердження факту, що саме в теперішньому часі, коли „світ роздертий нетолеранцією" пригадують на цю силу не лише теоретики - науковці, але теж і практичні політики.

Населення нашої Америки має нагоду прислухуватися в теперішньому часі до великих промов і далекосяглих заяв. Для їх спопуляризування вживається книжок, газет, радія і інших механічних засобів, але не легковажиться особистого контакту з провідниками політичної і наукової думки. Інтересне, що на такі важні зібрання запрошують релігійних лідерів, щоб почути їхній погляд на... рятунок теперішнього світу. Згадаємо хоч би про промову двох релігійних провідників на закінченні Клівлендської Ради Світових Справ, у суботу 10. січня, коли то секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс виголошував свою прощальну промову перед 10,000 здвигом, а сенатор Артур Г. Ванденберг настоював на постійне приняття засади одної американської політики в закордонних відносинах. Після цих двох промовців прийшов до слова нюйорський кардинал, Френсис Спелман, який пригадав, що Злучені Держави були все прибіжищем для переслідуваних, а коли сюди прибували втікачі з цілого світу, то вони „заробляли на хліб і осолоджували його надією на особисту свободу і забезпеку; це були люди свідомі того, що Бог є батьком, і які радо хотіли причинитися у своїй покорі до цього, щоб почуття братерства було між людьми".

Речник протестантів на цьому зібранні, а це д-р Генрі П. Ван Дузен, предсідник Юніон Тіолоджікал Семінарі з Ню Йорку, висловив сумнів, чи світ, як цілість, зможе ще пережити теперішні часи, а коли зможе, „тоді христіянство приносить із собою початок обєднаної Церкви". До цього вислову додав він ще пояснення: „Для певності, це лише початок. Одначе, хоч як молоденький і незначний своєю організованістю оцей всесвітній христіянський рух, а при тім скромний у засобах і посяганнях, то він усе таки тримає разом як братів представників і провідників кожної раси і майже кожного народу і вяже їх сильніше, ніж найдальше придумана парафіяльщина націй і клас. Що більше: це єдине правдиве всесвітнє громадянство, яке знає наша

РОГАТИНЕЦЬ (скиталець).

РОГАТИНСЬКА ЗЕМЛЯ під большевицько-німецькою окупацією 1939-1945

5)

Людина в Сов. Союзі є автоматом. Наприклад, коли хтось запізнився до праці, той на перший раз дістає кару до пятьсот карбованців за 5 хвилин і його вже занотовується як враг народу. Другий раз, іде під суд і там дістає від 5 до 10 літ примусових робіт на Сибірі. Мій товариш М. Г., що працював у Львові в суді, одного разу, запізнився 15. хвилин. Не маючи іншого виходу, всідає до трамваю, нехотячи, навмисно вибиває шибу у трамваю, його придержує міліція, і карає за це 100 рублей. Він з найбільшою охотою платить, та одержує посвідку, і цим виратувався від вивезення на Сибір.

Покликані визначні громадяни міста Рогатина і повіту, взялися організувати своєрідну адміністрацію. Наше місто Рогатин за короткий час прибрало характеру чисто українського. Вулиці міста переіменовано на українських героїв, письменників, і т. д., всюди українські написи. Відновлено тов. Просвіту та інші культурно-освітні товариства, а також Повітовий Союз Кооператив, Народну Торгівлю, повстало багато українських приватних крамниць.

Слід згадати, що втому часі по всіх містах і селах повисипувано величаві пропамятні могили Поляглим Героям в роках 1939-1941. При посвяченні могили в Рогатині брало участь понад 20,000 народу. Це було дня 16. вересня 1941 р. Ніхто з воргів не важився на який небудь противиступ, існувала загроза тільки з боку німаків.

Українська адміністрація діяла більш-менш понад два місяці. Німота вже почала помалу приготовляти свої плани. День 1. серпня 1941 р. вони визначили на формальне прилучення Галичини до т. зв. Генеральної Ґубернії зі столицею у Кракові. На вересень було передбачено розвязання української поліції а на її місце почали творoти допомічну пол. німецьку жандармерію. До Рогатина і всіх інших осередків Галичини почали прибувати ландкомісарі, жандарми, (польського походження) а так і Гестапо. Українські адміністративні органи відходили в тінь, а для українців потворено тільки „Допомогові Комітети".

Дня 15. вреєсня 1941 року німота перевела по цілій Галичині, зокрема у Львові, масові арешти: тоді почався на наших землях другий „рай"; німецько - гітлерівський. Тюрми почали наповнюватися, а відтак німота почала розстрілювати, жидів ,українців і поляків.

В перших місяцях війни червоноармійці масово піддавались в німецький полон. Усіх полонених, без огляду на їх національність, німота почала трактувати гірш худоби. Держали їх під голим небом за дротами, не давали їсти, били, знущалися, і стріляли. Швидко між полоненими кинулися пошести, червінка, тиф; прийшли дощі, морози, для смерти настали жнива.

Через наш Рогатин провадили німаки около двох тисяч наших полонених галичан, з околиць Станиславова. Виголоджені, виморені, словом на пів трупи. Їх примістили в Українській Гімнації, а на другий день рано ми дали для цих знеможених підводи і вони відїхали. Я зараз мав нагоду зайти до Будинку Гімназії і побачив на свої очі залишених через ту ніч одинадцять небіщиків. Це були перші наслідки нового „визволення" на терені Рогатина.

В грудні 1941 р. прибув до нашого міста ославлений німецький уряд праці т. зв. Арбайтсамт, що накладав контінгенти на людей і забирав на каторжні роботи до Німеччини. Початково діялось це ніби організовано, а опісля почали ловити по вулицях, в потягах і т. д. Як гицель собак, так виловлювали німці наших людей а переважно молодь. Ці лови почалися по селах і містах, а коли цього було замало, то пішла нагінка по церквах. Німці обступали церкви, і виловлювали кого іде попало. Якщо хто з невольників хотів дістатись до рідні, щоби попрощатися, чи взяти кусок хліба на дорогу, про це і мови не було. Цих людей приводили на двірець, заладовували у вагони як оселедців, замикали двері на пломби та везли до Німеччини на загибіль.

Щойно пізніше ми довідалися про умовини тої подорожі смерти. В Німеччині ці люди під конвоями і за дротами, відразу були ізольовані як звірі в зоологічному городі. Звірі мали ще на стільки добре, що не виконували важкої

(Продовження на стор. 4-тій).

Чи стане Аляска сорокдевятим стейтом?

Минулої осени населення Аляски проголосувало за тим, аби їх територія стала сорокдевятим стейтом Злучених Держав. Про ту справу чимало ипшуть в часописах, вирішити її має Конгрес.

Якщо Аляска буде приєднана як стейт, тим збільшиться площа Злучених Держав на одну пяту — на 586,000 квадратових миль — й ця країна буде на кілька соток тисяч миль більшою від Бразилії, що на сьогодня є найбільшою країною Західної Півкулі. Стейт Тексас, що є найбільшим стейтом Злучених Держав — має 267,339 квадратових миль — мав би відійти на друге місце, уступивши перше місце Алясці. Фатично площа Аляски є більшою від площі трьох найбільших стейтів разом — Тексас, Каліфорнія та Монтана. Проте, що до населення, то Аляска має менше населення ніж найменше залюднений стейт в Злучених Державах — Невада.

Вчені вказують, що Аляска, яку дехто називає „останнім кордоном", лежить в більшій своїй частині поміж 60 та 70 ступнями північної ширини, так само як Норвегія, Швеція та Фінляндія та має подібне до цих країн підсоння, але має більше землі придатної для хліборобства. Вказують також на те, що Аляска має щонайменше таке саме багатство лісами, рибою, мінералами, водною силою та привабливими місцями для туристів, як згадані інші північні країни. Вчені припускають, що Аляска може виживити яких 12,000,000 людей.

Замісць того, аби виживити 12,000,000 людей, Аляска не може відповідно втримати своїх 80,000 мешканців, з яких біля 35,000 є ескимосів, індіянів та алеутів Алеутів, які живуть на Алеутських Островах та на Алясці, зараховують до ескимосів. Фактично всі вони належать до російської прав. церкви, що нагадує про ролю Росії у відкриттю та першій колонізації цього північно-західного побережжя американського континенту. Решта населення Аляски — це білі поселенці, які переважно мешкають в містах. Більшість населення живе з риболовства, дехто працює в копальнях, промишляє ловами звірів. Тільки малий відсоток населення займається сільським господарством. Хоч фармери вже зробили добрий початок своєї праці в родючих, захисних долинах південної Аляски, проте більшість населення залежить від привезених зза границі споживчих продуктів, частинно тому, що в тій країні все ще бракує відповідних шляхів та залізниць.

Брак транспортового сполучення зі Злученими Державами як рівнож і в самій Алясці, все затримував господарський розвиток її. Той брак відчувається і тепер, незважаючи на поширені в часі війни шляхи звичайні, залізничі та повітряні.

Будучність Аляски залежить від збільшення її населення. Про це заявили і секретар внутрішних справ Круг (його департамент має юрисдикцію над амерканськими територіями та островами) і секретар военних справ, Патерсон. Секретар Круг головним чином цікавиться господарським й торговельним розвитком Аляски. Секретар военних справ — обороною північно-західної границі цеї країни. Американці побачили стратегічне значення тої території тоді, як японці напали на Доч Гарбор, на одному з Алевтських Островів — Уналяска — на початку останньої війни. „Чого ми найбільше потребуємо на Алясці, це є — більше цивільного населення", казав секретар военних справ. „Потребуємо невоенного населення, щоби могло виживити військові частини. Доки Аляска не зможе задовольнити бодай більшої частини їх потреб, наші військові залоги там мають бути дуже обмеженими".

Секретар Круг хоче збільшити населення Аляски аби тим зменшити кошти прожитку, які є дуже високі, і привабити ще більше поселенців. Але сучасний брак помешкань та харчів стримує нових поселенців. Кажуть, що секретар Круг хоче вислати туди 10,000 будівельних робітників, які мали би підготовити все необхідне для сталих поселенців.

Попередний секретар внутрішних справ, Гаролд Икес, висловився за тим, щоби Аляску заселювати в першу чергу ветеранами та бувшими военними робітниками. Він не дуже вірить в те, що модерні американці матимуть охоту переходити на те піонірське життя. Він пропонує аби двері Аляски відкрити іміграntам з Европи. За пару років, казав він, ці еміґранти, наколи з ними поїде досить американців, аби забезпечити американський уклад тої території, можуть зробити Аляску економічно само - задовольняючою країною, яка зможе значно збільшити багатство та силу Америки.

Злучені Держави купили Аляску від Росії року 1867 за $7,200,000. Вона є найстаршою і найбільшою з американських посілостей. Подібно як Гавайські Острови, Аляску називають „організованою територією". Це значить, що всі постанови Конституції примінюються до неї. Вона має вибрану Асамблею та Сенат і вибирає одного делегата до Конгресу, але той делегат не має права голосу. Говернора призначає Президент.

Секретар Круг висловився рішуче за приєднанням Аляски як окремого стейту до Злучених Держав, кажучи: „Чим скорше, тим ліпше".

Загальна Рада — ФЛІС.

ДО ВСІХ УСС-ІВ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ В АМЕРИЦІ.

Всіх колишніх УСС-ів в Америці закликаю зголоситися письменно до кошового звіту, який відбувається кожного дня по приході пошти, на адресу:

DR. NIKEPHOR HIRNIAK,
Hohenems, Siedlung 30/48,
Vorarlberg, Austria.

З Новим Роком шлю всім давнім товаришам Зброї якнайкращі побажання.

Дано в Гогенемс, у грудні 1946. р.

Др. Никифор Гірняк
б. кошовий УСС.

ГОВОРИВ „НЕЩАСЛИВО" ПРО „ЩАСЛИВЕ" ЖИТТЯ У СОВЄТАХ.

Большевик П. Прокопчак, вернувши з Совєтів, пробував переконувати слухачі в про „щасливе життя" в Совєтах. Як уже присутним було забагато його брехонь, піднялись протести, а потім зачалась метушня, а ще далі, як бесідник не перставав говорити, посипались на сцену гнилі покладки. Закінчилось усе загальною бійкою. Вчасі бійки комуніст Ал. Шольґа мав копнути детектива Івана Бочуна так сильно в живіт, що його відвезено до шпиталю. Шольґу арештовано.

Було це в робітничій салі „Юнайтед Бродергудс оф Америка". Присутніх на вічу було до 800 осіб.

КОНЦЕРТ МИХАЙЛА ДУДИ У ВІДНІ.

Відомий український героїчний тенор Михайло Дуда дав свій черговий концерт у Відні, дня 12. листопада. Велика саля „Музікферайн"-у була виповнена вщерть. На програму концерту склались арії Верді, Пучіні, Монюшка, Дворжака, Чайковського, Флотова, та пісні Барвінського, Гайворонського, Гнатишина, Новака і Штравса. Віденський концерт був черговим великим успіхом українського співака, що вже має свою славу в Европі.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

На цілі Конгресового Комітету жертвували: І. Ґавдун з Гекетставн, Н. Дж., $2; Г. Підскальний з Оліен, Н. Й., переслав $20, яку то квоту зложили: І. Скробач і М. Барнецький по $5; І. Скробач $4; О. Іванців, Д. Мішанець і Г. Підскальний по $2.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

МАЯМІ, ФЛОРИДА.

Чудове місто — українська колонія росте.

Хочу звернути увагу американських українців на Флориду, а зокрема на це пречудне місто, яким є Моямі. Українців тут нема багато, бо всього яких 50 рокин, але ті, що є, чуються вдоволеними і здоровими, бо клімат добрий. Маємо вже кількох бизнесменів. Маємо Українсько-Американський Клуб, що вже має готівку на будову власного дому. Є вже недавно зорганізований хор з 30 членів, маємо зорганізованих танцюристів для виступів з українськими народніми танками, маємо теж і свою орхестру, під проводом Степана Маїка, що виступить 22. березня на міжнародним концерті. Цею дорогою проситься тих, що хотіли б належати до хору, орхестри, чи до гуртка танцюристів, щоб зголосилися на адресу нижче підписаного.

Тепер ще про одну важну справу: Нам, українцям в Маямі, треба мати свій власний відділ У. Н. Союзу. Правда, многі з нас є вже членами. У. Н. Союзу, але тут є ще много таких, що не належать до Союзу. Прошу усіх тих, що зацікавлені цею справою, прибути на наради, які відбудуться в неділю, 2. лютого, та привести з собою таких, що хотіли б стати членами У. Н. Союзу, щоб довідались, що це організація та чому нам треба до неї належати. Наради відбудуться в домі під такою адресою: 6229 N. W. 63 Street. (22 Bus 62 Str.). В тій чи інших справах можна засягнути порад в п. Івана Ворони: 7595 N. Miami Ave.

Як в справі У. Н. Союзу, так і хору, танцюристів та музикантів треба голситись на таку адресу:

Степан Маїк,
549 N. W. 47 Tr., Miami, Fla.

БРУКЛИН, Н. Й.

З похорону на скитальців.

З нагоди похорону бл. п. Михайла Бойка зібрано $90 і вислано до Зл. У. А. Д. Комітету в Филделфії з призначенням на допомогу українським скитальникам.

А тепер кілька слів про Покійника. Походив з села Дуліби, повіт Бібрка. Полишив по собі добру память, бо був людиною жертвенною, розважною, тихою і скромною. Всі його любили, тому і так численно зїхались на похорон, що відбувся 11. січня. Прибули приятелі й знакомі теж і з дальших околиць. Поминки відбулись в Українськім Народнім Домі, вчасі яких вдова, п-ні Катерина Бойко, разом з дітьми і внуками, подякувала присутним за віддання останньої прислуги. Підписана, висказуючи співчуття, згадала вчасі жалібної гостини за тих нещасних українців, що мучаться на скитальщині. Збірку перевели Іван та М. Бішко і Анна Гудима. Жертвували по $5: Катерина Бойко і син Петро, Теодор Яремій, Степан Ґураль, Михайло Прус, фамілія Катан $3, а по $2: Ч. Ґліва, І. Ломаґа, Міксола, Г. Турчин, Ґурський, Т. Корчун, А. Басараб, Ф. Лещук, Г. Аґрес, а Т. Василишин $1.50; по $1: М. Шнира, В. Ґураль, П. Ґураль, І. Лобур, Т. Лобур, В. Корнійчук, Й. Семків, Й. Когут, Б. Литвин, М. Рич, П. Страхарська, Бровлей, Велдон, К.. Мушел, Басараб, П. Батрин, В. Палащук, А. Заяць, І. Момот, К. Пушкар, М. Ґрич, А. Путас, М. Ґіль, В. Сокол, Т. Полювий, І. Полювий, М. Могила, Ю. Ломаґа, Величко, В. Савіцький, Бровлей, І. Бойко, І. Яремій, М. Савіцький, Карп, Н. Н., Ґиса (1), Ґиса (2), Ґиса (3), С. Ґабріел, Б. Каштелянік, І. Бабяк, Ю. Білик, А. Малиґа. Решта дрібними. Разом $90.

Анна Бодак.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

17. січня 1907 р.

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ В ЙОНКЕРСІ ЗАГРОЖЕНИЙ.

Голова Українського Народнього Комітету, о. М. Струтинський, оголошує відозву, щоб рятувати Український Дім в Йонкерсі, Н. Й., бо він не виплачується. Як причину невиплатности подає це, що невдався проєкт втримання бурси для хлопців, які мали ходити до середньої школи. Тому, що не було доходів, а треба було платити відсотки від позичок і податок, дім почав приносити недобори. Парох української церкви в Йонкерсі, о. П. Тимкевич, доложив від себе $600, попав у гризоту і втратив здоровля так, що його забрали до краю. Дім треба втримати, тому треба складати жертви на руки Олексія Шаршоня з Шамокіну. Місячно треба докладати по $15, доки дім не буде проданий і гроші віддані до таких установ, як еміграційний фонд і фонд народній, з яких то фондів ужито часово гроші на закупно дому.

НАЙСТАРША РОБІТНИЦЯ В АМЕРИЦІ.

Нею є Катериса Райхарт. Вона має 81 літ життя і працює в різні в Канзас Ситі. Коли мала 53 літ, її чоловік помер і полишив її вдовою з двома дітьми. Вона пішла до праці за $3.50 на тиждень. Від тоді працює вже 27 років і від того часу дістала підвишку платні по 1 долярові, бо дістає тепер по $4.50. Вона утримує з цеї платні себе і сина-каліку.

ПІДВИШКА ПЛАТНІ Й ЦІНИ МОЛОКА.

В околиці Питсбурга підвищено робітникам платню. Загальна підвишка дійшла до двох міліонів долярів, одначе робітники ледви чи скористають з підвишки, бо от молочарі змовилися і піднесли ціну молока з 8 центів на 10 ц. від кварти. Інші предмети, потрібні до життя, підскочили теж у ціні, отже робітники не лише, що не зискають нічого на підвишці, але готові ще доложити.

ВСТАЛА З КАТАФАЛЬКУ В ПОГРЕБНИКА.

Авґуста Ґордман, яка лежала на катафальку в погребника в Шікаґу, який приготовляв її до похорону, встала несподівано і почала лаяти погребника. Перепуджений погребник утік і візвав поліцію на поміч.

24. січня. 1907 р.

РОСІЙСЬКІ ШПИГИ МІЖ ІМІГРАНТАМИ.

Минулого року приїхало до Америки через нюйорську пристань 920,683 іміґрантів, з чого затримано для стислішого розгляду 79,905 осіб. По першім переслуханні увільнено 51,516 осіб, а 1,923 відослано до Вашинґтону. Інших вислано з поворотом до Европи. При допитах виявилося, що до Ню Йорку наїхала сила російських поліційних шпигів. Вони мають довідатися, чи правда в тому, що російські революціонери лагодяться в Америці до якоїсь великої революційної події і навіть збирають в Америці гроші на цю справу.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
З НОТАМИ
50 центів
один примірник
Замовляйте у книгарні
"SVOBODA"
83 GRAND STREET
JERSEY CITY 3, N. J.

ВЖЕ МОЖНА КУПИТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ"!
Нову цінну і на часі книжку
„НА КРИЛАХ В УКРАЇНУ"
Вірші СТЕПАНА МУСІЙЧУКА.
Кожний свідомий українець і українка повинні мати і прочитати цю книжку. — Ціна $1.00.
Книжка має 190 сторінок і містить 149 віршів. Надається до деклямацій на різні патріотичні оказії, як: Дні Матерей, Листопадові Свята, Свята шкільні, Свята церковні, Привіти, Гимни, Присвяти, Думки і пісні.
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

земля, або знала колинебудь у минулому. Це є доказ, що є можлива світова спільність і що можливі є умовини на яких вона побудована".

Думки про „Бога, як батька" людей і про „всесвітній християнський рух" кинені дуже обережно, мабуть зогляду на не-християнські віроісповідання. Одначе це не зменшує їхньої вартости, коли лише хто схоче станути на філософічнім становищі і в них всеціло вглибитися. Віруючий чоловік не має причини ховатися зо своїми переконаннями і не може резиґнувати з їхнього поширювання, коли він вважає, що вони потрібні для щастя людства. Йде хіба про способи й засоби, які повинні відповідати моральним засадам, на яких людина опирає свою релігію.

Зразком, як належить поширювати без упередження релігійні ідеали, може послужити приклад з Колюмбійської Вистави в Шікаґу в р. 1893, коли то відбувся в цьому місті Парламент Релігій, в якому взяли участь представники 12 головних релігій, сотні науковців з цілого світу, тисячі віруючих і філософічно думаючих громадян. Парламент тривав неповних два місяці (від 25. серпня до 15. жовтня). У ньому виголошено десятки промов на тему, як рятувати світ перед заливом неморальности. Сотки найвизначніших мислителів людства ствердили тоді, що для морального втримання світу треба духового життя вищого роду, бо опертого на чоловіколюбстві, яке покладене в основу кожної релігії. Це був справді імпозантний здвиг, як про це можна переконатися з обемистого звіту, видрукованого в пропамятній книзі з того зїзду. Дивлячися на цю подію з історичної точки, можна хіба жаліти, що цей так світло започаткований рух пішов у забуття. Коли б так було тоді створене відповідне всесвітне релігійне товариство, то хоч була б переведена спроба обєднати постійно світ на релігійній основі. Коли б були серіозні спроби перевести не лише на словах, але на ділах засади релігійної моралі у всіх краях світу, то не було б потреби платити такі велетенські жертви за їх занедбання, які заплатило людство в обох світових війнах. Тоді не треба б було говорити про християнський рух, як про „молоденький і незначний" а як про справжню моральну силу, яка заступила б силу великих армій, руйнуючих машин і...атомової бомби. Світ має тепер ще одну нагоду для згаданої спроби. Хай з неї користає поки час.

For the *first time in 21 years* we're asking for a general increase in telephone rates

We seek only enough revenue to enable us to give the kind of service you want—and we want to give.

Present basic telephone rates were established in 1925. Since then the cost of service to telephone users generally has not been increased and in many respects has been reduced.

The number of New Jersey telephones you can call and which can call you, have more than doubled and there have been many improvements in service.

Since our expenses have increased so much faster than revenue we now find it necessary to ask for a general increase in rates—our first in 21 years.

New Jersey Bell Telephone Company

BUILDING A GREATER TELEPHONE SERVICE FOR A GREATER NEW JERSEY

Чому ще нема у вас
такої цінної книжки про наше життя в Америці, яку повинні ми дати в руки молодого покоління, щоб знало, чим ми тут жили, якими ідеалами і мріями, і що з того осягнули, а що ще треба добувати?
А такою книжкою є:
ЮВИЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ
виданий з нагоди
ПЯТЬДЕСЯТЬЛІТНЬОГО ЮВИЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.
Ціна за Альманах, що має понад 300 сторін друку: $2.50.
Замовляйте, пишучи на таку адресу:
SVOBODA
61-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.
ЗАВВАГА: Хто замовить з Альманахом ще й Пропамятну Книгу У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за $3.00.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ЗВІТ

31 ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ.

(За місяць червень 1946)

Питсфілд, Масс. Українська католицька церква на збірковy листу $228.50. Жертви зложили: Г. і Т. Колодрубські $50; по $10: П. і С. Шарко, П. Терпак, А. Яримій, І. Колодрубський, А. Маланчук, М. Степанюк (ст.), Г. і О. Терешук; по $5: І. Найда, І. Никорчук, І. Басістий, Ф. Козак, І. Мартинюк, Н. Стефанюк, М. Соколовський, Е. Яримій, Г. Яримій, Г. Спасик, М. Никорчук, М. Дачук; по $3: О. Гуска, П. Спасик, В. Никорчук; по $2: П. Яримій, П. Андерсон, Ф. Ковчук, А. Гуска, М. Никорчук, Д. Марук, І. Гричак, В. Дарчук, І. Семенів, І. Косован, П. Семенів, І. Джібук; П. Кушнір $1.50; по $1: Т. Кінаш, Д. Гарнам, Н. Бровн, Д. Турнер, Г. Соколовський, Р. Пшедпельський, Н. Іванчук, М. Закордонський, М. Паславська, Г. Заверуцька, С. Спасик, І. Семенів, Т. Вілят, В. Савюк.

Ембридж, Па. Бр. св. Миколая, від. 276 УНС. Збірка на листу $113. Жертвували: Бр. св. Миколая $100; по $1: Й. Гебет, А. Гупевич, М. Фук, Ю. Монастирський, А. Устан, М. Гибівський, І. Ліцовський, С. Марквен, В. Ліх, В. Цибух, В. Роман, Й. Білик.

Палмертон, Па. Бр. Провидіння від. 65 $10; Дамян Демчук, збірка, $25.

Грінвіл. О. Пристай $30.

Гвайтстон, Н. Й. Союз Українок Америки, від. 43, $114; Членці $36. Жертви зложили: А. Мороз $5; Бобецькі $4; по $3: С. Вавчак, П. Кульчицька, Гутніков; по $2: М. Брин, К. Чолій, А. Бран, А. Деревляна, С. Мрикало, М. Кузьма, А. Вісьневська, С. Лівицька, Е. Олексів.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. М. Миколайко $2.

Шікаго, Ілл. Збірка на хрестинах сина М. і О. Забитко $25. Жертви зложили по $5: О. і М. Забитко, І. Лесьняк; по $2.50: П. Лучків, П. Процюк, Гасюк, І. Родак; по $2: В. Лучків, Й. Дичка; З. Коз $1.

Лос Анджелес. Відділ Українського Доп. Комітету, збірка, $82. Жертви зложили: І. Іванчук $25; по $20: П. Бачинський і М. Підгірний; Д. Пухальський $10; по $1: М. Цірски і С. Е. Роланд; М. Адамс $5.

Амстердам, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 266 УНС, $10.

Милвил, Н. Дж. Укр. Нар. Союз від. 331, збірка на листу, $89. Жертви зложили по $25: У. Н. Союз від. 331 і У. Н. Дім; М. Гнатюк $10; по $2: Д. Гнатюк, О. Гнатюк, В. Гаррін, П. Чопик, П. Мармаш, І. Микитюк, М. Гантус, М. Піщак, А. Романюк; по $1: І. Романюк, А. Кубік, М. Ключка, М. Мельничук, Д. Колодчак, П. Явінський, Ф. Бойчук, М. Мандюк, Д. Бучинський, М. Романишин, А. Матолич.

Ню Йорк, Н. Й. К. Грандус $5.
Стилводер, Н. Й. П. Ропицький, чл. вкл., $5.
Пратсбург, Н. Й. Ф. Білоус $10.
Бронкс, Н. Й. Т. Партика $1.
Бічгорст, Н. Й. М. Кульчицький $2.

Ню Йорк, Н. Й. С. Галайда $5.
Дюкеси, Па. І. Петрусь $10.
Арналд, Па. В. Прокопик, чл. вкл. $10.

Бриджтон, Н. Дж. Бр. св. Петра і Павла, від. 21 УНС, збірка на листу, $70. Жертви зложили: Бр. св. Петра і Павла з каси $12; П. Король $10; по $5: В. Олексевич, А. Олексевич, М. Власенко, С. Король, В. Король, М. Король, Е. Ласенко; М. Власенко $4; по $2: М. Алексевич, Д. Король, В. Скалецький, П. Костюк; С. Глесон $1.

Гленвуд, Па. Бр. св. Михаїла, від. 165 Провидіння, збірка на листу, $61. Жертви зложили: Бр. св. Михаїла $10; В. Гусак $5; по $2: Г. Хлиста, М. Худій, М. Александров, М. Тиркало, П. Місько, М. Юрків, Т. Пужак, А. Коріновська, М. Балан, М. Гусак; по $1: І. Гентош, М. Хлиста, І. Хлиста, Р. Романчак, М. Рідош, А. Параничний, Г. Геряк, М. Ваймер, М. Карпа, М. Переновић, М. Котула, І. Бережанський, Т. Старявський, І. Рідош, К. Боцян, М. Токай, Д. Витязь, Т. Котула, М. Качмар, М. Бохонок, М. Гентош, М. Бохонок, П. Закалата, М. Бережанський, А. Бусовський.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ
КАЛЕНДАРІ
НА
1947
РІК

- У гарних кольорах
- Календаріюм друковане українською мовою
- Свята означені читким червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. D. не висилаємо. Належитість треба послати разом із замовленням

- [ ] Зимовий вид
- [ ] Лінкольн
- [ ] Христос добрий пастир
- [ ] Серце Ісуса Христа
- [ ] Діти, що їх ангел стереже
- [ ] Серце Пресвятої Діви Марії
- [ ] Свята Родина
- [ ] Українські козаки вертають з полону
- [ ] Romeo & Juliet
- [ ] Вашингтон і А. Линколн
- [ ] Гарний вид фарми
- [ ] Дитина в ліжку, ангел сохороняе

Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У Парижі помер в минулому місяці митрофорний протоєрей, о. Іларіон Брендзан, який від 1932 р. був настоятелем паризької парафії Української Православної Автокефальної Церкви. Покійний походив з Буковини і впродовж цілого свого трудящого життя був вірним служителем церкви й українського народу. За німецької окупації перебував в концентраційному таборі.

І. Ч.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
9 E. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.
ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.
ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
ВОЛОДИМИР ГІРНЯК
1 Craik Ave., Kingsway, Toronto 9, Ont., Canada
Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.
ІВАН ІВАНЧУК
8930 Manor, Detroit 4, Mich.
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
2930 N. Montclaire St., Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
Box 777, Woodstock, Ont., Canada
СТЕФАН СЛОБОДЯН,
1323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.
ІВАН РОМАНИШИН,
711 Grove St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПИКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ГЕНОВЕФА ЗЕПКО,
1369 Brown St., Akron, O.
МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.
ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ
23 Fairlawn Ave., P. O. Box 467 Woonsocket, R. I.
ДМИТРО ШМАГАЛА,
4037 Riverside St., Cleveland, Ohio
ОЛЕНА ШТОГРИН
473 N. Hutchinson St., Phila 44, Pa.
ПЕТРО КУЧМА
95 East 7th St., New York 3, N. Y.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власним домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76. Jersey City 3, N. J.
Telephone: BErgen 4-1016.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ВИПРОДАЖ!

Конан Дойл: **Душогубство в Абей Грендж.** З пригод Шерлока Голмса.
Конан Дойл: **Пестра Стяжка.** З пригод Шерлока Голмса.
Конан Дойл: **Захований клейнод.** З пригод Шерлока Голмса.
Конан Дойл: **Чоловік з близною:** З пригод Шерлока Голмса.
Конан Дойл: **Відтятий палець.** З пригод Шерлока Голмса.
Конан Дойл: **Шість Наполеонів.** З пригод Шерлока Голмса.
Конан Дойл: **Танцюючі Фігури.** З пригод Шерлока Голмса.
Монольоги, ч. 1.
Монольоги, ч. 2.
Монольоги, ч. 3.
Монольоги, ч. 4.
Усі ці книжечки разом за $1.00.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

UKRAINIAN SELF-EDUCATOR
BY
HONORE EWACH, B.A.
PAGES 91—PRICE $1.00 AT
"SVOBODA"
BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

COMFORTABLE, THANKS—New press box for sports writers, cameramen, radio describers and others of the craft recently placed atop the University of Toledo sports stadium, is what the occupants called tops. Special insulating windows keep out noise of crowd, remain free of frost and condensation and reduce loss of heat on cold days. The panes were developed by Libbey-Owens-Ford glass company.

Рогатинська земля

(Продовження зо стор. 2-гої).

праці, а ті нещасні люди в голоді і холоді, ще й до того голі та босі. Дівчата робили на місцях чоловіків у різних фабриках, копальнях, по залізничих дорогах, (де найбільше їх гинуло від аліянтських бомб), голою ногою ступаючи по гострих німецьких камінях. Над тими жертвами немав ніхто сумління. Було багато таких випадків, що котрась із дівчат була покалічена, зломала ногу, чи руку і такі жертви відставляли до краматорій, а за пару хвилин не стало й сліду по істоті, так що ніхто й не знав, де ця жертва поділася. Були випадки, що знесилений упав з утоми, тоді наставники били, копали, називали большевиком. Були випадки, що вийшов на працю, а з неї вже ніколи не повернувся.

Знаю таке, що їде собі заможний німецький господар (бавер) і везе з поля ріпу, чи буряки. Переїздить біля цього кампу смертельників, кине одного буряка та заходиться від сміху, як за тим буряком, повалилося з 50 осіб на землю, щоб зарвати кусок того смердячого буряка.

Люди зрозуміли, що їх жде загибіль, почали масово втікати в ліси. П олісах вже всюди появилися українські партизани, котрі виступали в обороні свого народу. Тому то кожний чоловік, чи жінка, мололітні, і старики, знайшли одинокий вихід. За зброю, і давай, як то кажуть, зуб за зуб, око за око. А другі, що мали можність, пхалися в адміністрацію, розуміючи, що самим партизанам буде багато лекше боротися, коли матимуть докладні вістки та знатимуть заміри німецької саранчі.

(Дальше буде).

"THY KINGDOM COME"
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ
МОЛИТОВНИК ДЛЯ МОЛОДІ
(Українська частина писана латинськими буквами).
Зладив і переклав
о. АНТІН ЛУГОВИЙ
Ціна $1.25.
Замовляти у:
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ДО ЧИТАЧІВ СВОБОДИ

Коли зміняєте свою адресу, а Ви є ЧЛЕНОМ У. Н. Союзу, то подайте число відділу. А коли Ви є передплатником, то це при зміні адреси зазначіть.

Подані нам так інформації прискорять зміну адреси без проволоки.

Адм. Свободи.

Хочете поширити серед американців знання про американських українців, так памятайте, що д-р ВАСИЛЬ ГАЛИЧ написав саме для тої цілі наукову працю, що вийшла книжкою, яку видало Видавництво Шікагівського Університету. Це:

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES
By WASYL HALICH, Ph. D.
Сторін XII+174. Ціна $2.50. 22 Ілюстрації.

В тій книжці є відповіди на такі питання:
Хто є українські іміґранти й звідки вони вийшли? Чому українці іміґрували до Злучених Держав? Як вони пристосовувалися до прибраної вітчини? Як вони бралися в Америці до фармерства, бизнесу і ріжних професій? Які організації створили українці в Америці? Якою є їхня преса? Яке є духове життя української іміґрації? Яка її будучність?

Замовлення враз з $2.50 висилайте до:
"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ЖАРТИ

Нагородив втрату.

Вийшов вояк з цукорні, а в правій руці в нього ріжок з морозивом. Нагло надійшов капітан. Вояк не мав часу перенести морозиво з правої руки в ліву, щоб віддати почесть старшині. Він кинув морозиво і правою рукою вдарив у дашок вояцької шапки. Капітан приступив до вояка і кинув у його кишеню десять центів на другий ріжок морозива.

ЗАКАРЛЮЧКИ.

Завтра якийсь чужий чоловік буде розповідати по майстерськи якраз про це, що ми передумували і відчували весь час і ми будемо мусіти слухати зо стидом нашу власну думку від когось іншого. — Емерсон.

Поради для молодих писців.

Хто хоче пуститися на письменника в будьякій мові, мусить іти за радою Аристотеля: говорити так, наче б це відносилося до простих людей, а думати так, як думають мудрі люди. — Роджер Ашем.

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ
КАЗКИ

В книгарні „Свободи" можна ще дістати по знижєній ціні такі народні казки:

ПОПОВИЧ ЯСАТ. ПРАВДА ТА НЕПРАВДА, з 9-ма малюнками Ю. Магалевського	10 ц.
ЛЕТЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ, з 5. малюнками Ю. Магалевського	10 ц.
ПОГАНИЙ ДЕНЬ ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА з малюнками Ю. Магалевського	10 ц.
ГАЛИЦЬКІ АНЕКДОТИ (Гумористичні оповідання)	10 ц.
УБОГИЙ ТА БАГАТИЙ І ДІВКА-ЧОРНЯВКА. БЕЗЩАСНИЙ ДАНИЛО Й РОЗУМНА ЖІНКА. З 10 малюнками Ю. Магалевського	15 ц.
ПРИГОДИ НАЙМОЛОДШОГО БРАТА	15 ц.
1. НЕ РОДИСЯ КРАСНИЙ, АЛЕ ЩАСНИЙ. 2. БРАТ І 12 місяців, сестра зі зміями і прекрасна Олена	20 ц.
РИСЬ-МАТИ. — БРАТ І СЕСТРА В ЛІСІ з 8 малюнками Ю. Магалевського	20 ц.
ЦАРІВНА-ЖАБА з 5 малюнками Ю. Магалевського	20 ц.

Усі ці гарні оповідання разом тільки $1.00.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити тільки американською валютою.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
Написав
Д-р А. Т. КІБЗЕЙ

В цій книжці автор описує в приступний спосіб всякі недуги, їх прояви і лікування. Вона має 734 сторінок друку, оправлена в полотно, поділена на 22 розділи.

В цій книжці описані такі недуги: зарazливі, з фізичних недомагань, з упянюючих средств, нирок, крови, серця, залоз, жил, костей; недуги жіночі, діточі, шкірні; недуги очей, ух, носа, зубів і недуги венеричні.

Прочитавши цю книжку, можна захоронити себе і родину від всяких недуг. Ціна тільки $3.00.
Замовляйте, пишучи на таку адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШУКУВАННЯ

Анеля з роду Гулька, походить з села Черемошня, повіт Золочів, пошукує в дуже важній справі Константина Гриццая, котрий, перебуває в стейті Масачусетс. Хтоби про него знав, або він сам, прошу зголоситися на адресу: 16-8
ANIELA BATALUK
321 Norton Street, Elmira, N. J.

ШУКАЮТЬ МЕШКАНЬ

YOUNG UKRAINIAN college graduate working in New York City desires room & part board with desirable Ukrainian family in New York City of Jersey City area. Write to Box 123, c/o SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
79 Sussex Street
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-8090

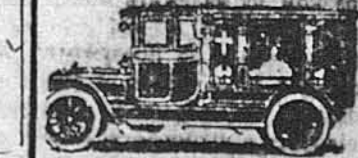
НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядкує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1521. Лапка на дереві.

За вказівками злобного Загру Марію запроторено до коліби і поставлено сторожу перед дверми.

По дереві понад голови Тарзан підкрався потайки до місця, понад хату Марії.

Опісля він обережно стягнув винну лизу і зробив з неї кульку.

Цаль за цалем і з безконечною терпеливістю він спускав її понад непідозріваючого сторожа.